

АНОТАЦІЯ

Стародуб І. В. Художній світ фортепіанної музики Вікторії Віти Польової у виконавських проєкціях. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Кваліфікаційна наукова праця на здобуття ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво». Національна музична академія України імені П. І. Чайковського. Міністерство культури та інформаційної політики України. Київ, 2023.

Зміст анотації

Мета наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту – вперше на науковому рівні визначити стильові орієнтири фортепіанної творчості Вікторії Віти Польової, схематизувати, хронологізувати, проаналізувати твори написані до 2023 року, окреслити головні виконавські завдання, дослідити можливі інтерпретаційні вирішення, презентувати опис виконавсько-редакційної роботи над двома творами великої форми.

У першому розділі досліджено і визначено ряд теоретичних засад для ідентифікації стилю композиторки, зокрема домінантна фортепіанна складова музичного світосприйняття, що транслює основні ідеї та сенси в духовно-інструментальних жанрах творчості. Висвітлено актуальні чинники фортепіанного мислення та вивчення змістовності яка розкриває програмність закладену у фортепіанну фактуру в рамках стилю «сакральний мінімалізм». Вперше окреслено характерні прояви композиторського методу – театральність, пластичність і статичність, криптофонія.

У другому розділі вперше на науковому рівні проаналізовано більшість завершених фортепіанних творів користуючись визначеними в дослідженні теоретичними засадами. Порядок композицій систематизовано за хронологією.

Третій розділ присвячений основним векторам виконавської проєкції, завданням інтерпретаційної специфіки творів. Підкреслено ключову роль

якості підготовки піаніста, обґрунтовано засоби музичної виразності у фортепіанному викладі, що служать досягання цілі – враження, як головної ідеї зосередження на потужних проявах естетичного впливу на слухача. Із широкого діапазону елементів творчого методу Вікторії Віти Польової виокремлено і зосереджено увагу на спеціальні, технічні і художні фортепіанні прийоми, за допомогою яких виражено головну суть ідей композиторки. Підкреслено вагомість глибини вивчення прихованих композиторських ідей і змістів виконавцем-інтерпретатором в актуальному концертному житті. Описана виконавсько-редакційна робота над творами великої форми – двома сонатами, що вперше виводять цю частину творчих досягнень мисткині на наукове інформативне поширення.

Ключові слова: фортепіанна творчість Вікторії Віти Польової, сакральний мінімалізм, фортепіанні виконавські проєкції.

SUMMARY

Starodub I. V. The artistic world of the piano music by Victoria Vita Poleva in performance projections. – Qualifying scientific work on manuscript rights.

Qualifying research paper for obtaining the degree of Doctor of Arts in specialty 025 "Musical Art". P. I. Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine. Ministry of Culture and Information Policy of Ukraine. Kyiv, 2023.

Abstract content

The purpose of this scientific investigation in relation to the creative art project is to determine for the first time at the scientific level the stylistic guidelines of the piano work by Viktoria Vita Poleva, to schematize, chronology, analyze the works written until 2023, to outline the main performance tasks, to study possible interpretive solutions, and also to provide a description of the performance - editorial work that concerned two large-scale compositions.

In the first chapter, a number of theoretical foundations for the identification of the composer's style are defined and researched, in particular, the dominant piano component of the musical worldview, which translates the main ideas and meanings in the spiritual and instrumental genres of creativity. The actual factors of piano thinking and the study of meaningfulness, which reveals the programming embedded in the piano texture within the style of "sacred minimalism", are highlighted. For the first time, characteristic manifestations of the composer's method are outlined, which relate to theatricality, plasticity and static, cryptophony.

In the second chapter, for the first time, at the scientific level, most of the completed piano works are analyzed by using the theoretical principles defined in the research. The order of compositions is systematized according to chronology.

The third chapter is dedicated to the main vectors of executive projection, tasks and interpretive specificity of the works. The key role of the quality of the pianist's training is emphasized, the means of musical expressiveness in the piano presentation, which serve to achieve the goal of impression, as the main idea of focusing on powerful manifestations of aesthetic influence on the listener, are substantiated. From the wide range of elements of the creative method used by Victoria Vita Poleva, special, technical, and artistic piano techniques have been singled out and focused on, with the help of which the main essence of the composer's ideas is expressed. The significance of the deep study of hidden composer ideas and contents by the performer-interpreter in actual concert life is emphasized. The author of the study describes the executive and editorial work on works of a large form, it is about two sonatas that for the first time bring this part of the artist's creative achievements to scientific informational circulation for the purpose of further scientific dissemination.

Keywords: piano work of Victoria Vita Poleva, sacred minimalism, piano performance projections.

Список опублікованих праць за темою роботи

1. Starodub Iryna. Music for piano by Victoria Poleva in the context of understanding the composer's style. *Studiul artelor si culturologie: istorie, teorie,*

practica : зб. наук. праць / Academia de muzica, teatru, si arte plastice /. Кишинів : 2021. № 4 (41), tipul B. С. 119 – 124. <https://revista.amtap.md/2022/03/30/music-for-piano-by-victoria-poleva-in-the-context-of-understanding-the-composers-style/>

2. Стародуб І. В. Фортепіанна музика Вікторії Польової: досвід виконавського втілення. *Інтерпретаційні аспекти музичної творчості* / Науковий вісник : зб. статей / Національна музична академія України імені П. І. Чайковського. Київ: 2022. Вип. 135. С. 48 – 57. <http://naukvisnyknmau.com.ua/issue/view/16230>

3. Starodub Iryna. «Music for piano» by Victoria Poleva: публікація електронних тезисів Міжнародної наукової конференції Academia de muzica, teatru, si arte plastice / Chisinau: 2021. С. 52 – 53. <https://amtap.md/assets/pdf/Tezele%20comunicarilor%20conf.%2023.04.2021%20vol.%201.pdf>

4. Стародуб І. В. Балет «Дзеркало» Вікторії Польової як відображення колізій сучасності. *Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях* : тези з матеріалів п'ятої міжн. наук.-практ. конференції / НМАУ імені П. І. Чайковського. Київ : 4 – 6. 11. 2021. С. 225 – 228.

Інформація про апробацію результатів дослідження

Наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту обговорено на засіданнях кафедри спеціального фортепіано № 2. Матеріали дослідження викладені в доповідях на міжнародних, всеукраїнській науково-практичних конференціях і на круглому столі науково-педагогічних читаннях. Виконано 16 концертів за темою мистецького проєкту, один з яких – на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва:

1. Стародуб Ірина. Музика для фортепіано Вікторії Польової у контексті виконавського вирішення творів композитора: доповідь. *Механізми новації у музичній творчості* / програма XX всеукраїнської конференції Творчої майстерні інтерпретації сучасної музики / Нац. муз. ак. України ім. П. І. Чайковського (30 -1 листопада 2020 р.). Київ: 2020.

2. Стародуб Ирина. Музыка для фортепиано Виктории Полевой: доповідь, виконання наживо п'єси «Весела механіка». *Художня освіта у культурних процесах сучасності* / програма міжнародної конференції / Ак. музики, театру та образотворчих мистецтв (Молдова, Кишинів 4 квітня 2021 р.). Кишинів: 2021.

3. Стародуб Ирина. Змісти, смисли та виконавські вектори у фортепіанній творчості Вікторії Польової: доповідь, виконання наживо п'єс *Пташині ключі, Січень, Теплий вітер* / *Механізми новації у музичній творчості* / програма XXI наук.-практ. конф. Творчої майстерні інтерпретації сучасної музики / Нац. муз. ак. України ім. П. І. Чайковського (29 – 30 жовтня 2021 р.). Київ: 2021.

4. Стародуб Ирина. Програмність та змістовність у фортепіанній творчості Вікторії Польової: науково-творче повідомлення, виконання наживо п'єс *Пташині ключі, Січень, Теплий вітер* для творчих аспірантів 1 року навчання у рамках лекції «*Стильові засади музично-виконавської творчості*» професора В. Г. Москаленко / Нац. муз. ак. України ім. П. І. Чайковського (2 лютого 2022 р.) Київ: 2022.

5. Стародуб І. В. Сенси-послання «Музики для фортепіано» Вікторії Польової: доповідь, виконано наживо *Січень*, фрагменти твору *Сімурґ* в рамках курсу «*Сучасні теорії фортепіанного виконавства*» у магістрів 5 - 6 курсів в. о. професорки Пухляк М. Є. / Нац. муз. ак. України ім. П. І. Чайковського (18 квітня 2022 р.). Київ: 2022.

6. Стародуб І. В. Фортепіанні афекти у концертному виконанні творів Вікторії Польової: доповідь, виконано наживо *Preludio Volante, Eter* / *Слухач у смисловому просторі музичного твору* / програма XXI міжн. наук.-практ. конф. українського товариства аналізу музики / Нац. муз. ак. України ім. П. І. Чайковського (1-2 жовтня 2022 р.). Київ: 2022.

7. Стародуб І. В. «Музыка для фортепіано» і фортепіанне мислення – ключ до творчості Вікторії Віти Польової: доповідь, виконання п'єс *Біла вода, Теплий вітер* / *Київська фортепіанна школа. Постаті. Події* / програма

круглого стола наук.-пед. читань кафедри спец. ф-но № 2 / Нац. муз. ак. України ім. П. І. Чайковського (15 травня 2023 р.). Київ: 2023.

8. Стародуб І. В. «Музика для фортепіано» Вікторії Віти Польової у виконавських проєкціях: доповідь. / *Гуманістичні цінності людства в реаліях сучасного світу* / програма міжн. наук.-освіт. конф. / Нац. муз. ак. України ім. П. І. Чайковського (8 червня 2023 р.). Київ: 2023.

**Апробація творчого мистецького проєкту у концертах,
виконано ряд програм, творів:**

Музика для художника Темо В. Польової. 4 п'єси для фортепіанного квартету і дитячих голосів у концерті циклу «Присвята Майстру» пам'яті Ігоря Михайловича Рябова / Нац. муз. ак. України ім. П. І. Чайковського, малий зал. (4.11. 2017 р.). Київ: 2017.

«Angel sang». Камерна музика. Авторський концерт Вікторії Польової. Програма: *Ангел вопіяше, Музика для Темо, Голос, Танка, Сімург-квінтет, Посмішка Серафима* / Кирилівська церква (27 вересня 2018 р.). Київ: 2018.
<https://www.youtube.com/watch?v=LESbi9t-7gM&t=1044s>

Маргіналії: концерт музики Вікторії Польової. Другий фестиваль високого мистецтва *Bouquet Kyiv Stage*. Софії Київська. Соло-рояль, кам. оркестр «Віртуози Києва», дир. Нар. артист України В. Сіренко (16 серпня 2019 р.). Київ: 2019.

Eter, Танка. Запис-прем'єра творів Вікторії Польової. Хлібня. Софія Київська. (6 вересня 2020 р.). Київ: 2020.

Сімург-Концерт: Музика для фортепіано. Програма: *Serene-sonata, Sonata quasi una Fantasia, 6 п'єс циклу Маргіналії: Музика якої ще немає, Розмова крізь вітер, Ходіння по водах, Весела механіка, Літаюча, Теплий вітер, Сімург* для двох ф-но у вик. В. Польової – І. Стародуб (прем'єра) / закриття Творчої майстерні ІСМ, Нац. муз. ак. України ім. П. І. Чайковського, малий зал (11. 11. 2021 р.). Київ: 2021.

Сімург-квінтет В. Польової. Студійний запис компакт-диску «Ukrainian quintets» фортепіанних квінтетів Б. Лятошинського, В. Сильвестрова, В. Польової у вик. І. Стародуб, Б. Півненко, Т. Яропуда, Ю. Погорецького, К. Супрун, за активної участі нар. арт. України, лауреата Нац. премії імені Т. Шевченка В. О. Матюхіна та лауреатки нац. премії імені Т. Г. Шевченка Вікторії Польової для NAXOS Records. КДМЛ ім. М. В. Лисенка, великий зал (листопад 2020 р.). Київ: 2020.

Дзеркало. Світова прем'єра балету В. Польової. Соло-рояль. Київський кам. оркестр Нац. Філармонії України, дир. Н. Пономарчук. Нац. філармонія України, колонний зал (11 травня 2021 р.). Київ: 2021.

Дзеркало. Балет Вікторії Польової. Соло-рояль. Київський кам. оркестр Нац. Філармонії України, дир. Н. Пономарчук. Третій фест. високого мистецтва *Bouquet Kyiv Stage*. Софія Київська (30 серпня 2021 р.). Київ: 2021.
<https://www.youtube.com/watch?v=Dfx-pIldRuA&t=511>

Прелюдії і Токати. Мандрівка крізь стилі та часи. Сольний концерт. Програма з творів від Й. Пахельбеля до Вікторії Польової. Прем'єрне виконання *Preludio Volante*. Нац. муз. ак. України ім. П. І. Чайковського, малий зал ім. О. С. Тимошенка (28 вересня 2021 р.). Київ: 2021.

Сімург – квінтет В. Польової. Концерт-презентація CD «Ukrainian quintets». Програма: фортепіанні квінтети Б. Лятошинського, В. Сильвестрова та В. Польової. Нац. філармонія України, колонний зал (18 січня 2022 р.). Київ: 2022.

Етер, Весела механіка, Розмова крізь вітер В. Польової. Концерт в школі мистецтв м. Могилів-Подільський (31 березня 2022 р.). Запис репортажу місцевого телебачення: <https://youtu.be/BLNpZH4HIn0>

Spiegel. Traume oder Kleines Leben Victoria Vita Poleva. Європейська прем'єра присвячена ювілею композиторки. Соло-рояль. Кам. оркестр Simfonietta Sent-Gallen. Дир. М. Менабде. TonHalle (м. Сент-Галлен, Швейцарія, 11 вересня 2022 р.). St. Gallen: 2022.
<https://youtu.be/JZXnD9fwrWA>

Теплий вітер, Eter Вікторії Віти Польової. Концерт-презентація української муз. культури в рамках першого в історії відкриття українського салону в Міланському Трієнале світового дизайну та мистецтв. Проведено зустріч з аудиторією у форматі спілкування. (13 листопада 2022 р.). Milano: 2022. <https://triennale.org/eventi/music-planeta-ukrain>

Весела механіка, Розмова крізь вітер, Теплий вітер Вікторії Віти Польової у програмі *3 дні відкритих дверей театру Маручіно*. Chieti, Italy. (9 грудня 2022 р.). Chieti: 2022.

Ходіння по водах - версія для фортепіано і квінтету Вікторії Віти Польової. Концерт в рамках міжн. конф. *Fondazione Ernesta Besso 100 years of the Foundation* (Roma, Italy, 10 січня 2023 р.). Roma: 2023.

Вікторія Віта Польова: Quasi una Fantasia. Творчий мистецький проєкт лауреатки міжнародних конкурсів Ірини Стародуб на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва. У програмі виконано 15 творів «Музики для фортепіано» серед яких є прем'єра, за участі солістів-концертмейстерів оркестру «Віртуози Києва»: Тараса Яропуда (скрипка), Андріани Криси (альт), Юрія Погорецького (віолончель), Володимира Гречуха (контрабас). А також Володимира Погорецького (скрипка) та Катерини Гречух (читець). Керівник проєкту кандидатка мистецтвознавства, заслужена діячка мистецтв України, професорка Тетяна Рощина. Teatro Marrucino (19.07.2023 Chieti, Italy).